

Rivier de Mark (omgeving Meerle) en het Merkske

In het uiterste noorden van de provincie Antwerpen situeert zich de rivier de Mark en aansluitend de waterloop het Merkske. Langs de Mark liggen onder meer de gemeenten Merksplas, Wortel, Hoogstraten, Meer en Meerle.

Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De meest bovenstroomse gedeelten van het Merkske en de Mark (Merkske L1 en Mark L1) zijn lokale waterlichamen van 1e orde. Over de rest van hun loop zijn het Merkske en de Mark Vlaamse waterlichamen. Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2019. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van Merkske L1 en Merkske is "matig" zowel in 2015 als in 2019. Mark L1 en Mark zijn "ontoereikend" zowel in 2015 als in 2019. De totale biologische waterkwaliteit van Merkske L1 is "matig", zowel in 2015 als in 2019, van het Merkske "ontoereikend" in 2015 en 2019. Mark L1 is "ontoereikend" zowel in 2015 als in 2019, de Mark is "ontoereikend" in 2015 en "matig" in 2019.

b) Toekomstperspectieven

Het Merkske is in het ontwerp stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ingedeeld in klasse 2. Dit betekent dat de goede ecologische toestand nabij is en voor het Merkske effectief haalbaar wordt geacht tegen 2027 door het uitvoeren van de lopende en bijkomende maatregelen in het derde stroomgebiedbeheerplan.

De Mark is in het ontwerp van het derde stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ingedeeld in klasse 3. Dit betekent dat de goede ecologische toestand voor de Mark na 2027 haalbaar wordt geacht op basis van natuurlijk herstel, na uitvoering van de nodige maatregelen. Alle maatregelen om hiertoe te komen zijn opgenomen in het derde stroomgebiedbeheerplan.

De minister benadrukt, net zoals zij dat reeds eerder deed in antwoorden op verschillende mondelinge parlementaire vragen - in zowel de plenaire vergadering als tijdens de vergaderingen van de commissie Leefmilieu - en verschillende gelijkaardige schriftelijke vragen, dat dit momenteel een ontwerpplan betreft dat nog gefinaliseerd zal worden. De opmerkingen uit het openbaar onderzoek worden momenteel verwerkt.

Op basis van lopende en geplande maatregelen (onder andere rioleringsprojecten, verbetering performantie RWZI's, maatregelen in de landbouwsector en structuurverbetering van de waterlopen) wordt de komende planperiode nog een verbetering van de fysisch-chemische waterkwaliteit (nutriëntenconcentraties, zuurstofhuishouding) en de fauna en flora verwacht, zowel in het Merkske als in de Mark.

Afvissingen

a) Afvissingen in 2019-2020

De laatste bemonsteringen van de Mark en het Merkske dateren van 2019-2020. Beide beken werden op twee locaties bevestigd door middel van elektrovisserij. De op basis van de vangsten geraamde aantallen en gewichten per 100 m van elke soort worden per staalnamepunt weergegeven in de Tabel op de laatste bladzijde.

Op de twee locaties op de Mark wijzen de vangstaantallen/100 m op goede vangsten. Het Merkske te Hoogstraten, Hoekvelder scoort ook vrij goed, de locatie aan de Schoorbrug middelmatig.

Op de Mark viste

men 13 soorten. De vissamenstelling wijst eerder op een matige kwaliteit aan de vistrap en een ontoereikende kwaliteit te Hoogstraten, Neerven.

Op het Merkske viste men 10 soorten. De vissamenstelling op beide locaties wijst op een matige kwaliteit.

Op beide beken ving men de beschermde kleine modderkruiper.

b) Afvissingen in 2013-2014

De vorige bemonsteringen dateren van 2013-2014. Er werden toen op de Mark ook 13 soorten gevangen, de vangstaantallen lagen gemiddeld iets hoger. De vissamenstelling wees op een gelijkaardige kwaliteit als in 2020. Op het Merkske viste men in 2014 slechts 6 soorten maar de vangstaantallen lagen wel hoger. De vissamenstelling wees toen op een ontoereikende kwaliteit te Hoekvelder en een matige kwaliteit aan de Schoorbrug.

BRON: schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement; zie: vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhal DEMIR: "Bulletin van Vragen en Antwoorden", Vlaams Parlement, zitting 2020-2021, vraag nr. 898 van 20 april 2021.

Bijlage 1: Effectieve vangst per soort en per staalname op de Mark en het Merkske in 2019-2020 uitgedrukt in CPUE (in G/100 m en N/100 m met G=gewicht in g en N=aantal)

Naam		bars	barsje	blakwason	blauwbaars/makreel	bruiske Aarske kluisse dwergzandbaar	drieborger eelbaars	kleine modderkruiper	pafling	niet grondel	steek	landsomige eelbaars	erft	zandbaars	Totaal
Mark, Hoogstraten	G/100m	110	1,7	114,9			5,6	7	8,6	322,4		124,8	54,7	741,4	
Vistrap (2019)	N/100m	1	1	33,5				1	0,5	2,5	1		2	7,5	30
Mark, Hoogstraten	G/100m		37	5,8	192,3	162							41,9	4,4	443,4
Neerven (2020)	N/100m		4	3	6	99							5	154	
Merkske	G/100m	155	50,4	1,5				6,1	1186,7	347,3	1023,6		345,8	15	2931,4
Hoogstraten	N/100m	2	11	1				2	3	44	4		1	5	69
Hoekvelder (2020)															
Merkske	G/100m	46	0,8		0,2	2,6				94,8	181,4				325,8
Hoogstraten	N/100m	1	1	1		2				18	3				26
Schoorbrug (2020)															